

Rapportage Aanbestedingsbeleid gemeente Utrecht 2010

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
1.1	Conclusies en aanbevelingen 2010	3
1.2	Aanbevelingen voorgaande jaren	4
2	De uitvoering aanbestedingsbeleid in 2010	5
2.1	Meldingen bij Concerninkoop	5
2.2	Analyse meldingen naar wijze van aanbesteden	6
2.3	Analyse meldingen naar branche	7
2.4	Analyse gunningen in regio, aantal bedrijven en opdrachten	8
3	Mantelovereenkomsten	10
3.1	Efficiencyoperatie	10
3.2	Overzicht gemeentebrede contracten	10
3.3	Kosten taak gemeentebrede mantelovereenkomsten	13
3.4	Professionalisering contractmanagement	14
3.5	Benutting gemeentebrede contracten	15
4	Analyse uitgaven gemeentelijke diensten	16
4.1	Materiële uitgaven diensten	16
4.2	Analyse materiële uitgaven per dienst	17
	Dienst Raadsorganen	17
	Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling	17
	Dienst Burgerzaken en Gemeentebelastingen	18
	Dienst Gemeentelijke Musea	18
	StadsOntwikkeling	19
	Stadswerken	19
	Dienst Stadsschouwburg	20
	Dienst Wijken	20
	Gemeentelijke Geneeskundige en Gezondheidsdienst	21
	Dienst Gemeentebibliotheek Utrecht	21
	Projectbureau Leidsche Rijn	21
	Muziekcentrum Vredenburg	22
	Bestuurs- en Concerndienst	22
	Projectorganisatie Stationsgebied	23
	Dienst Ondersteuning	23
5	Ontwikkelingen	24
5.1	Doorlichting inkoop	24
5.2	Juridische procedures	24
5.3	Regionale samenwerking	25
5.4	UW	25
	BIJLAGEN	
	Bijlage 1: Samenvatting meldingen	
	Bijlage 2: Afzet mantelcontracten	

1 Inleiding

In 2010 zijn er in totaal 878 aanbestedingsdossiers gemeld waarvan er 616 voldoende compleet waren om te analyseren.

In 2010 zijn er 50 nieuwe gemeentebrede contracten afgesloten, 5 contracten zijn vervangen en 20 contracten zijn verlengd. Het totale aantal gemeentebrede contracten komt daarmee op 78.

Het verschil tussen geraamde waarde en opgedragen waarde over 2010 is € 23,3 mln. Voor een nadere toelichting op dit verschil verwijs ik naar pagina 6 van dit rapport.

Er wordt een toelichting op de gemeentebrede contracten gegeven. De uitgaven van de diensten worden toegelicht en van opmerkingen voorzien. Tot slot wordt de actualiteit van het aanbesteden besproken.

1.1 Conclusies en aanbevelingen 2010

2010–1 Stel inkooppakketten vast voor strategische afweging en marktbenadering

Sturen op inkoop vraagt om inzicht op de behoeftestelling van de gemeente, de manier waarop het aanbod (de leveranciers) zijn georganiseerd en de strategische keuzes die de gemeente maakt voor een bepaald product (denk aan duurzaamheid en kostenbeheersing).

De gemeente heeft veel contracten (op basis van inventarisatie van Concerninkoop over de afgelopen 5 jaar zo'n 500+ contracten, hierin zijn niet de aanbestedingen voor GWW meegenomen die een incidenteel karakter hebben). Dit aantal vraagt om een clustering van de contracten in inkooppakketten. Een inkooppakket is een bundeling van contracten op basis van het product / dienst en de relevante aanbieders. Deze clusters, inkooppakketten, kunnen dan besproken worden om vast te stellen wat er in dat inkooppakket voor kaders zijn. Binnen die kaders kunnen dan de verschillende contracten worden aanbesteed. De inkooppakketten worden dan ook meegenomen in de gemeentebrede aanbestedingskalender (zie ook aanbeveling 2009–1 op de volgende pagina).

2010 – 2 Concerninkoop voert structureel inkoopscans uit en maakt inkoopactieplannen

De in 2008 uitgevoerde inkoopscan¹ heeft veel navolging gehad binnen diensten. De in 2010 uitgevoerde doorlichting inkoop heeft aangetoond dat het beschouwen van de inkoop een complexe klus is waarbij de basisgegevens op orde krijgen een belangrijke succesfactor is voor accurate sturing en besluitvorming. Om de kwaliteit van inkoopgegevens structureel te borgen in de bedrijfsvoering en gericht te werken aan professionalisering van de inkoopfunctie is het noodzakelijk om regulier inkoopscans te maken en daaruit inkoopactieplannen af te leiden. Concerninkoop kan deze specialistische taken uitvoeren.

Het product inkoopscan en inkoopactieplan is onderdeel van een regulier professioneel inkoopproces en Concerninkoop adviseert deze twee producten op te nemen in de jaarcyclus. Het ene jaar een inkoopscan en het andere jaar uitvoeren van het inkoopactieplan. Op deze wijze gaat de gemeente structureel sturen op de inkoop.

¹ Een inkoopscan is een techniek om de uitgaven van een organisatie in beeld te brengen en te analyseren op leveranciers, omzet per leverancier, verschillende producten etc. Doel van een inkoopscan is inzicht geven in het uitgavenpatroon om vervolgens via een inkoopactieplan een veranderstrategie te bedenken en door te voeren. Concreet voorbeeld is het reduceren van het aantal leveranciers.

Uit de voorgaande jaren is er een aantal aanbevelingen waar nog openstaande zaken over te melden zijn danwel juist nieuwe ontwikkelingen. Hieronder treft u de opsomming aan.

2008 – 2 stel een aanbestedingskalender op

Een aanbestedingskalender die inzicht geeft in afloop van contracten en onderwerpen die nog in contracten moeten worden gegoten helpt bij de beheersing van de planningen. Op deze wijze kan tijdig gestart worden met de voorbereidingen van een aanbesteding waarbij de strategische afwegingen op de vraag aan de markt, de inzet van mensen en middelen en de continuïteit van de dienstverlening goed kan worden gewaarborgd. Een dergelijke kalender bestaat al voor de gemeentebrede aanbestedingen.

Resultaat:

De aanbestedingskalender is in 2010 een besproken in het College. Concerninkoop werkt nu verder de vorm uit hoe de aanbestedingskalender eruit moet zien en hoe deze in te zetten voor planning en als stuurinstrument voor het maken van tactisch en strategische keuzes over het inkoopbeleid.

2009–1 Realiseer een bestuurlijk gedragen strategische visie op marktbenadering

Elke aanbesteding geeft specifieke invulling aan kaders op duurzaam, sociaal, economische afwegingen en prijskwaliteit. Kaders zijn nodig om deze afwegingen per project te maken. Deze kaders willen we vastleggen in inkoopbeleid.

Resultaat:

Het College heeft de opdracht gegeven om gemeentebreed een kalender te ontwikkelen van alle aanbestedingen. Op basis van de dossiers bekend bij Concerninkoop is er een lijst gemaakt met alle contracten en hun expiratedatum. Op basis hiervan wordt een meerjarenplanning gemaakt. De vorm waarin de besturing plaats kan hebben wordt momenteel verder ontwikkeld. Deze kalender heeft samenhang met aanbeveling 2010–1.

2009–2 Opstellen inkoopactieplannen

In 2009 heeft Concerninkoop voor elke dienst en voor de gemeente als geheel een inkoopscan gemaakt. In de scan wordt inzicht gegeven in de opbouw en verdeling van de uitgaven over leveranciers en branches. Concerninkoop heeft ook aanbevelingen gedaan voor het verbeteren van de efficiency in de inkoop. Deze aanbevelingen kunnen worden omgezet in concrete actieplannen per dienst en gemeentebreed. Advies is dit in 2010 te doen op een uniforme wijze. Concerninkoop kan vanuit haar gemeentebrede taak hierin faciliteren met standaarden en advies.

Resultaat:

Er is niet besloten tot gemeentebreed uitwerken van de inkoopscans naar inkoopactieplannen. Verschillende diensten hebben wel zelf de resultaten van de inkoopscan ter hand genomen. Met name op leveranciersreductie is daarbij ingezet.

2 De uitvoering aanbestedingsbeleid in 2010

Concerninkoop houdt toezicht op de uitvoering van het aanbestedingsbeleid door de diensten van de gemeente Utrecht. Onder andere om dit toezicht te kunnen uitoefenen is in het aanbestedingsbeleid opgenomen dat alle opdrachten met een geraamde waarde hoger dan € 10.000,00 vóór aanbesteding gemeld dienen te worden bij Concerninkoop. Deze meldingen worden in de rapportage verwerkt in dit hoofdstuk.

2.1 Meldingen bij Concerninkoop

2010 laat een daling zien in het aantal meldingen ten opzichte van 2009 met 6% . De daling kan worden toegeschreven aan het niet meenemen van dossiers uit 2009 die nog niet waren afgerond.

Figuur 1: Aantallen meldingen over de periode 2001–2010

Voor gebruik in de analyses van hoofdstuk 2 is een compleet dossier per opdracht nodig. In 641 van de 878 gevallen heeft Concerninkoop naast de melding ook een afmelding ontvangen en indien van toepassing een Proces verbaal. Van de resterende 237 worden 16 opdrachten pas in 2011 gegund, 82 opdrachten zijn niet gegund (er heeft dus geen opdrachtverstrekking plaatsgevonden) en van 139 opdrachten zijn te weinig gegevens bekend. Aanvullend is er van 26 meldingen geen gunningsbedrag bekend. Concerninkoop kan derhalve 615 opdrachten gebruiken in de analyses. In procenten van het totale aantal dossiers is dat 70% waar we over 2009 met 74% geschikte dossiers hebben gerapporteerd. Het aantal te gebruiken dossiers is ten opzichte van 2009 afgenomen met 4%.

Van de 615 opdrachten zijn er 37 Europees aanbesteed, 21 openbaar aanbesteed en 550 onderhands aanbesteed (waarvan 443 enkelvoudig en 107 meervoudig onderhands) 7 projecten zijn afgenomen uit een mantelovereenkomst en niet apart aanbesteed. De 615 in 2010 aanbesteede projecten betreffen in totaal een ramingbedrag van ca. € 138,6 mln. Dit was respectievelijk 699 opdrachten met een waarde van €143 mln. in 2009, 531 opdrachten met een waarde van €189 mln. in 2008, 583 opdrachten met een waarde van € 209 mln. in 2007 en 574 opdrachten met een waarde van €126 mln. in 2006.

Van de 878 opdrachten is in 119 gevallen afgeweken van het Utrechtse aanbestedingsbeleid (dit is 18,8%). Het betreft 7 Europese afwijkingen, 58 afwijkingen meervoudig onderhands aanbesteden en 54 opdrachten die Nationaal openbaar hadden moeten worden aanbesteed.

Van de 878 opdrachten kwalificeren zich 41 (waarvan 4 niet volledig ingevulde dossiers) opdrachten voor het toepassen van Social Return. In 23 gevallen is gemeld dat het protocol in de aanbesteding wordt opgedragen aan de opdrachtnemer.

In 2010 heeft Concerninkoop 12 adviezen over afwijken van het beleid met een opdrachtwaarde boven de drempel voor Europees aanbesteden verstrekt aan de verantwoordelijke directeur. 7 meldingen vallen onder het verlichte regime aanbesteden waarvan 5 inhuur personeel, 1 aanbesteding is gestopt, 2 aanbestedingen zijn alsnog conform wetgeving Europees aanbesteed, 1 wordt verlengd tot het stads-kantoor. 1 dossier betreft een nacalculatorische afrekening van een afgerond project.

2.2 Analyse meldingen naar wijze van aanbesteden

Het hiervoor vermelde bedrag van €138 mln. met betrekking tot in 2010 aanbestede projecten kan worden verdeeld over de gehanteerde aanbestedingsprocedures.²

2010

Aanbestedingsprocedure	Totaal van ramingsbedragen per procedure		Voordeel tov raming
	Bedrag	In %	
Enkelvoudig onderhands	€ 19.428.424,42	14%	-2%
Meervoudig onderhands	€ 9.838.775,85	7%	28%
Openbaar	€ 15.393.214,74	11%	32%
Europees	€ 93.930.309,40	68%	17%
Totaal	€ 138.590.724,41	100%	

Tabel 1: verdeling ramingsvolume naar aanbestedingsprocedure

Uit de bovenstaande tabel blijkt dat van het bij Concerninkoop bekende – in totaal aanbestede – bedrag 79% (68% + 11%) (Europees) openbaar is aanbesteed en 21% (14% + 7%) onderhands.

Concerninkoop ontvangt van de diensten een melding van alle voorgenomen aanbestedingen boven de €10.000,-. Deze meldingen bevatten ook een raming van de waarde van de voorgenomen aan te besteden opdrachten. Deze geraamde waarde bedraagt €138,5 miljoen. Wanneer de aanbesteding van deze opdrachten heeft plaatsgevonden (dat is het moment van ondertekenen van het contract) krijgt concerninkoop een tweede melding van de opdrachten waarin de prijs is vermeld waarvoor een opdrachtnemer de opdracht gaat uitvoeren. Dat betrof over de gemelde opdrachten een totaalbedrag van €115,2 miljoen (opgedragen waarde). Concerninkoop heeft geen gegevens over de uiteindelijk werkelijke kosten van de opdrachten (nacalculatie van een contract/project) en kan dus niet de netto besparing ten opzichte van de raming of de opgedragen waarde bepalen. Zaken die een verschil tussen de opgedragen waarde en de gerealiseerde waarde veroorzaken zijn bijvoorbeeld meerwerkopdrachten, minder of meer afnemen van een product in een raamovereenkomst en bonus malus regelingen in de overeenkomst. Het verschil tussen de geraamde waarde en de opgedragen waarde is wel feitelijk vast te stellen en bedraagt €23,3 miljoen. Zaken die het verschil kunnen verklaren tussen geraamde waarde

² In het aanbestedingsbeleid is vastgelegd dat bedragen onder de € 50.000 één op één mogen worden gegund, tussen €50.000 en €91.000 meervoudig onderhands worden aanbesteed en tussen €91.000 en de Europese drempelwaarden (Diensten en Leveringen €193.000 en Werken €4.845.000) openbaar worden aanbesteed.

en opgedragen waarde zijn bijvoorbeeld misramingen, het aanpassen van het ambitieniveau tijdens de (voorbereiding van een) aanbesteding en prijsconcurrentie tussen aanbieders.

- **Europese aanbestedingen**

In 2010 zijn 37 projecten Europees aanbesteed en gegund. De gunningen bij Europese aanbestedingen zijn 17% voordeliger uitgevallen dan geraamd, dat is hetzelfde resultaat als in 2009.

- **Nationaal openbare aanbesteding**

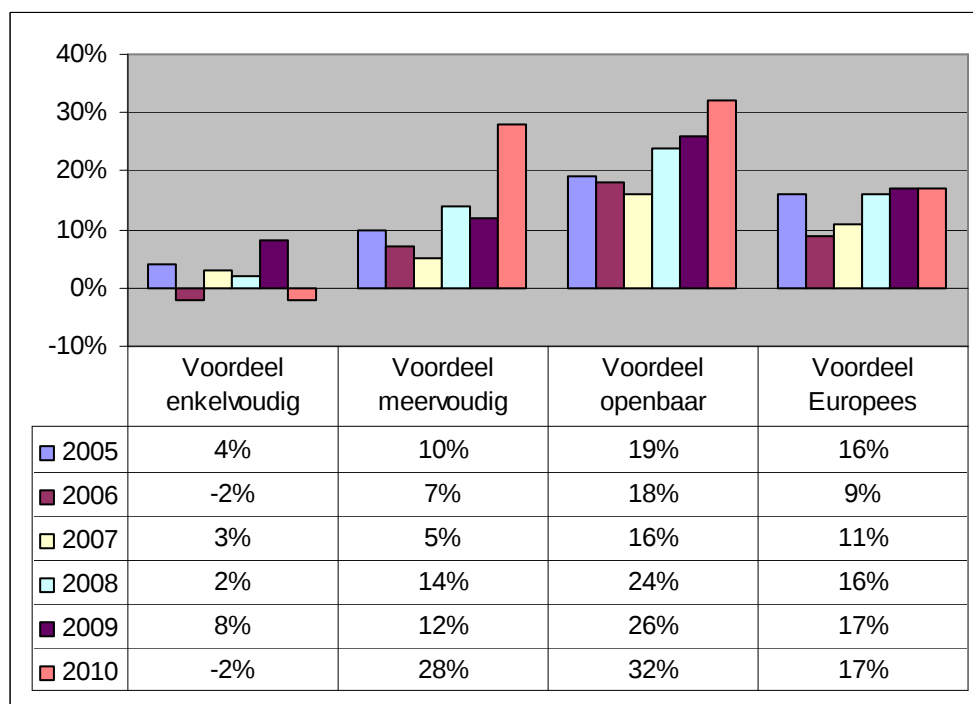
Hier is een voordeel behaald van circa 32% ten opzichte van de raming. Hier is er een toename ten opzichte van 2009 (26%). Het percentage ligt elk jaar hoger dan bij onderhands en Europees aanbesteden.

- **Meervoudig onderhands aanbesteden**

Het verschil tussen de geraamde bedragen en de gegunde bedragen is circa 28% in het voordeel van de gemeente Utrecht. Hier is een sterke stijging zichtbaar ten opzichte van 2009 (12%).

- **Enkelvoudig onderhands aanbesteden**

Het verschil tussen geraamde en gegunde bedragen is circa -2% in het nadeel van de gemeente Utrecht. Dat is 10% verschil met 2009.

Figuur 2: behaalde aanbestedingsresultaten 2003–2010

Openbaar aanbesteden vertegenwoordigt, uitgedrukt in procenten, de beste aanbestedingsresultaten. Meervoudig onderhands aanbesteden laat voor het eerst een vergelijkbaar resultaat met openbaar zien, dat is een trendbreuk met de voorgaande jaren. Over de afgelopen jaren is het patroon grillig en kan er niet een structurele ontwikkeling worden gezien. Wel is het relatieve voordeel op openbaar en Europees structureel hoger (uitgezonderd het meervoudig onderhands in 2010) dan de onderhandse aanbestedingen.

2.3 Analyse meldingen naar branche

In tabel 2 staan de bedragen van ramingen en gunningen gesplitst naar de verschillende branches.

Branche	Aantal	Aanbestedingsprocedure	Raming	Gunningbedrag	Behaald voordeel	Resultaat (%)
Adviseur	22	Enkelvoudig onderhands	€ 665.722,50	€ 617.302,50	€ 48.420,00	7,27%
	7	Meervoudig onderhands	€ 251.434,50	€ 225.153,75	€ 26.280,75	10,45%
	0	Nationaal Openbaar / Niet-o	€ -	€ -	€ -	0,00%
	2	Europees Openbaar / Niet-o	€ 1.080.000,00	€ 506.100,00	€ 573.900,00	53,14%
Architect	4	Enkelvoudig onderhands	€ 92.340,00	€ 92.340,00	€ -	0,00%
	1	Meervoudig onderhands	€ 70.000,00	€ 50.820,00	€ 19.180,00	27,40%
	0	Nationaal Openbaar / Niet-o	€ -	€ -	€ -	0,00%
	0	Europees Openbaar / Niet-o	€ -	€ -	€ -	0,00%
Bestrating	1	Enkelvoudig onderhands	€ 10.238,93	€ 10.238,93	€ -	0,00%
	0	Meervoudig onderhands	€ -	€ -	€ -	0,00%
	2	Nationaal Openbaar / Niet-o	€ 978.000,00	€ 580.680,00	€ 397.320,00	40,63%
	0	Europees Openbaar / Niet-o	€ -	€ -	€ -	0,00%
Civiel	6	Enkelvoudig onderhands	€ 1.514.601,38	€ 1.155.413,38	€ 359.188,00	23,72%
	2	Meervoudig onderhands	€ 165.000,00	€ 153.550,00	€ 11.450,00	6,94%
	2	Nationaal Openbaar / Niet-o	€ 798.354,00	€ 480.400,00	€ 317.954,00	39,83%
	2	Europees Openbaar / Niet-o	€ 15.146.563,00	€ 15.138.575,00	€ 7.988,00	0,05%
Div. diensten	134	Enkelvoudig onderhands	€ 4.680.850,59	€ 5.414.583,25	€ 733.732,66-	-15,68%
	31	Meervoudig onderhands	€ 3.831.793,00	€ 2.259.250,10	€ 1.572.542,90	41,04%
	1	Nationaal Openbaar / Niet-o	€ 126.069,24	€ 126.069,24	€ -	0,00%
	11	Europees Openbaar / Niet-o	€ 25.151.500,00	€ 20.525.183,78	€ 4.626.316,22	18,39%
Div. leveringen	35	Enkelvoudig onderhands	€ 945.534,95	€ 1.411.218,11	€ 465.683,16-	-49,25%
	7	Meervoudig onderhands	€ 457.025,00	€ 408.246,00	€ 48.779,00	10,67%
	0	Nationaal Openbaar / Niet-o	€ -	€ -	€ -	0,00%
	6	Europees Openbaar / Niet-o	€ 9.058.548,00	€ 3.286.914,13	€ 5.771.633,87	63,71%
Div. werken	67	Enkelvoudig onderhands	€ 3.560.084,01	€ 3.528.068,37	€ 32.015,64	0,90%
	16	Meervoudig onderhands	€ 1.282.500,00	€ 874.421,01	€ 408.078,99	31,82%
	11	Nationaal Openbaar / Niet-o	€ 8.414.216,50	€ 5.645.385,16	€ 2.768.831,34	32,91%
	4	Europees Openbaar / Niet-o	€ 11.752.055,00	€ 11.068.625,10	€ 683.429,90	5,82%
Inhuur	143	Enkelvoudig onderhands	€ 6.593.887,99	€ 6.294.141,49	€ 299.746,50	4,55%
	25	Meervoudig onderhands	€ 2.817.816,40	€ 2.195.380,40	€ 622.436,00	22,09%
	0	Nationaal Openbaar / Niet-o	€ -	€ -	€ -	0,00%
	8	Europees Openbaar / Niet-o	€ 24.556.519,40	€ 22.556.971,97	€ 1.999.547,43	8,14%
Groen	0	Enkelvoudig onderhands	€ -	€ -	€ -	0,00%
	0	Meervoudig onderhands	€ -	€ -	€ -	0,00%
	0	Nationaal Openbaar / Niet-o	€ -	€ -	€ -	0,00%
	1	Europees Openbaar / Niet-o	€ 5.633.004,00	€ 3.694.699,00	€ 1.938.305,00	34,41%
ICT	16	Enkelvoudig onderhands	€ 736.402,00	€ 726.190,00	€ 10.212,00	1,39%
	3	Meervoudig onderhands	€ 125.500,00	€ 124.900,00	€ 600,00	0,48%
	0	Nationaal Openbaar / Niet-o	€ -	€ -	€ -	0,00%
	2	Europees Openbaar / Niet-o	€ 511.000,00	€ 413.527,00	€ 97.473,00	19,07%
Milieu	7	Enkelvoudig onderhands	€ 406.798,07	€ 404.055,00	€ 2.743,07	0,67%
	3	Meervoudig onderhands	€ 124.742,50	€ 118.825,00	€ 5.917,50	4,74%
	0	Nationaal Openbaar / Niet-o	€ -	€ -	€ -	0,00%
	0	Europees Openbaar / Niet-o	€ -	€ -	€ -	0,00%
OV/VRI	2	Enkelvoudig onderhands	€ 64.000,00	€ 64.472,16	€ 472,16-	-0,74%
	2	Meervoudig onderhands	€ 80.751,85	€ 78.101,30	€ 2.650,55	3,28%
	0	Nationaal Openbaar / Niet-o	€ -	€ -	€ -	0,00%
	1	Europees Openbaar / Niet-o	€ 1.041.120,00	€ 704.969,31	€ 336.150,69	32,29%
Riolering	1	Enkelvoudig onderhands	€ 23.500,00	€ 22.527,33	€ 972,67	4,14%
	8	Meervoudig onderhands	€ 401.961,50	€ 363.510,00	€ 38.451,50	9,57%
	4	Nationaal Openbaar / Niet-o	€ 1.331.575,00	€ 840.200,00	€ 491.375,00	36,90%
	0	Europees Openbaar / Niet-o	€ -	€ -	€ -	0,00%
Schilderwerk	3	Enkelvoudig onderhands	€ 59.464,00	€ 59.464,00	€ -	0,00%
	1	Meervoudig onderhands	€ 61.762,50	€ 34.875,00	€ 26.887,50	43,53%
	1	Nationaal Openbaar / Niet-o	€ 3.745.000,00	€ 2.756.505,88	€ 988.494,12	26,40%
	0	Europees Openbaar / Niet-o	€ -	€ -	€ -	0,00%
Sloopwerk	2	Enkelvoudig onderhands	€ 75.000,00	€ 79.063,34	€ 4.063,34-	-5,42%
	1	Meervoudig onderhands	€ 88.488,60	€ 88.488,60	€ -	0,00%
	0	Nationaal Openbaar / Niet-o	€ -	€ -	€ -	0,00%
	0	Europees Openbaar / Niet-o	€ -	€ -	€ -	0,00%

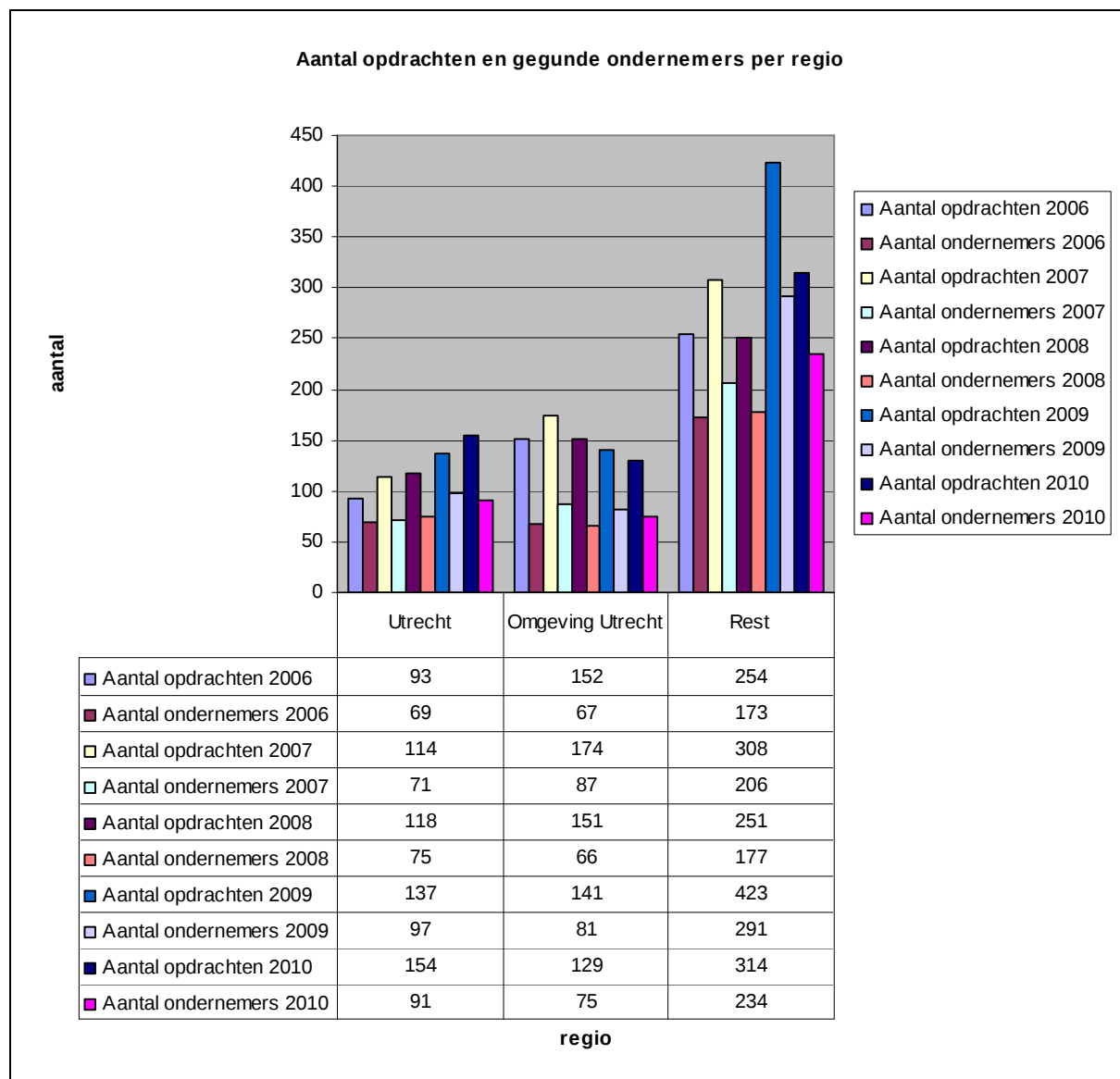
Tabel 2: verdeling aanbestedingen naar branches

Bij Inhuur (maar ook architecten en adviseurs) valt op dat meervoudig onderhands aanbesteden structureel betere resultaten oplevert dan enkelvoudig onderhands uitnodigen.

2.4 Analyse gunningen in regio, aantal bedrijven en opdrachten

Onderstaand staan de gunningen verdeeld over de stad, de omgeving van Utrecht en daarbuiten³. Naast het aantal opdrachten wordt ook aangegeven aan hoeveel verschillende bedrijven de gunningen hebben plaatsgevonden.

³ Als omgeving van Utrecht zijn de volgende plaatsen opgenomen: Ameide, Amersfoort, Baarn, Bilthoven, Breuke-
len, Bunnik, Driebergen, Eemnes, Geldermalsen, Groenekan, Haarzuilens, Harmelen, Hilversum, Hoevelaken, Huizen,
Amersfoort, Baarn, De Bilt, Driebruggen, Driebergen, Den Dolder, Groenekan, Hagestein, Leusden, Loosdrecht,
Concerninkoop

Figuur 3: aantal opdrachten en gegunde ondernemers per regio

Het aantal gunningen aan Utrechtse bedrijven is toegenomen van 137 naar 154 en ze worden gegund aan iets minder verschillende bedrijven dan in 2009. In de omgeving Utrecht zet de daling van het aantal opdrachten uit 2008 door en de spreiding naar ondernemers is iets afgenomen. Het aantal gunningen in de restgroep is afgenomen en ook de spreiding over ondernemers is afgenomen. Van de 400 verschillende bedrijven in 2010 zijn er 351 (88%) MKB en 49 (12%) grootbedrijf.

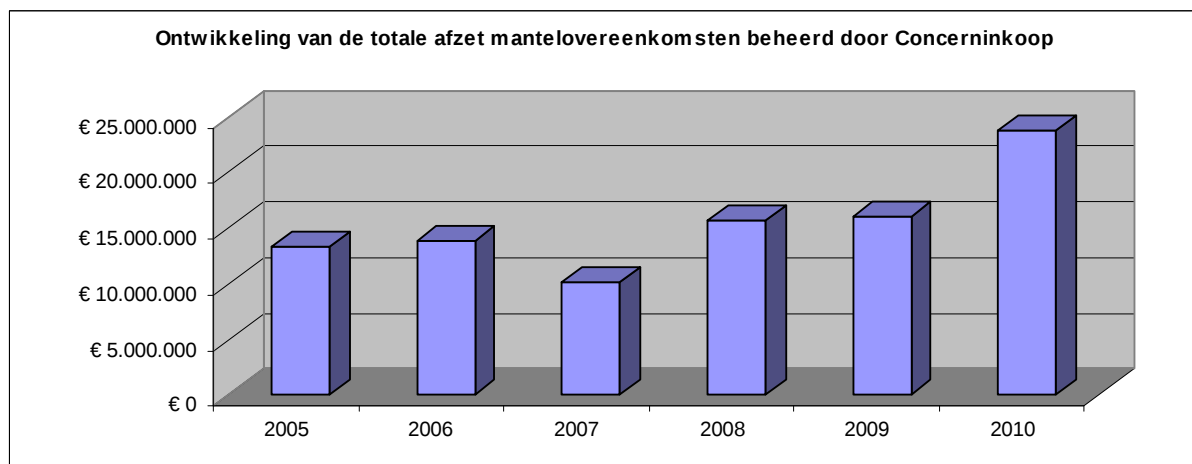
3 Mantelovereenkomsten

3.1 Efficiencyoperatie

Eind 2010 telt gemeente Utrecht 78 gemeentebrede contracten, voortgekomen uit 30 aanbestedingen. In 2010 zijn 50 nieuwe gemeentebrede contracten geïmplementeerd. Deze kwamen voort uit 9 aanbestedingen. Vier van deze aanbestedingen betrof een onderwerp waar nog niet eerder een gemeentebrede aanbesteding voor was afgesloten. De drie gemeentebrede contracten tijdelijke onderkomens voor scholen en kindercentra zijn op verzoek van Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling voortijdig beëindigd.

In de rapportage over 2009 is aangegeven dat de aanbesteding van leaseauto's wordt geïntegreerd in de aanbesteding dienstauto's. De aanbesteding in 2010 heeft vertraging opgelopen. Met hulp van een stuurgroep is in nauw overleg tussen Dienst Ondersteuning, Stadswerken en Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling gezocht naar een duidelijk werkbare organisatievorm tijdens de contractperiode. Stads- werken zal deze taak op zich gaan nemen. Naar verwachting wordt het nieuwe contract in Q2 van 2011 geïmplementeerd.

Net als in 2009 is er geen discussie over de afname van en deelname aan de gemeentebrede contracten geweest in 2010. De afgesproken condities en een helder aanbestedingsbeleid binnen de organisatie liggen hieraan ten grondslag.

Figuur 4: Omzet op de mantels van 2005 – 2010

NB omzet Eneco 2010 is niet ontvangen en voor de vergelijking met voorgaande jaren gesteld op de omzet 2009.

3.2 Overzicht gemeentebrede contracten

Onderstaand een weergave van gemeentebrede contracten die nieuw zijn, contracten die verlengd zijn danwel contracten die verlopen zijn en opnieuw zijn aanbesteed.

Nieuw

In 2010 zijn door contractmanagement vier nieuwe gemeentebrede contracten geïmplementeerd.

Bloemen

Voor de levering van bloemen is in 2010 een overeenkomst afgesloten met Bloemenmagazijn Johan. Dit betreft de levering van boeketten c.q. bloemstukken op basis van losse aanvragen en de levering van boeketten c.q. bloemstukken op basis van een afgesloten abonnement.

Externe vergaderlocaties

Voor het beschikbaar stellen van externe vergaderlocaties is een overeenkomst afgesloten. Locaties voor evenementen en locaties om in contact te komen met burgers vallen buiten de scope van deze aanbesteding. In totaal zijn 36 locaties (in postcodegebied 3400 t/m 3999) gecontracteerd met een gezamenlijke capaciteit van 513 zalen.

Interieurbeplanting

Voor het onderhoud, vervanging en/of aanschaf van interieurbeplanting is een overeenkomst afgesloten. Op advies van de raad is besloten bij deze aanbesteding een alleenrecht (artikel 17) te vestigen. Het alleenrecht is verstrekt aan UW. Met oog op de bezuinigingen en het stadskantoor, is het uitgangspunt het aantal planten terug te dringen en minimaal aan te schaffen.

Sanitaire voorzieningen

Er is voor de levering sanitaire voorzieningen (via een geautomatiseerd voorraadbeheer) en het onderhoud van de bijbehorende dispensers een overeenkomst afgesloten met CWS boco. Bijvullen van de sanitaire voorzieningen wordt uitgevoerd door het schoonmaakbedrijf en de leverancier.

Vervanging bestaande contracten in een nieuwe context

Kantoormeubilair

In juni 2009 is de "notitie werkplekmeubilair" vastgesteld. Een besluit hierin is een meubilairstop per direct tot aan het nieuwe stadskantoor. Er wordt alleen meubilair aangeschaft indien het huidige meubilair niet ARBO-waardig is of als gevolg van een noodzakelijk personele uitbreiding. Mede met het oog op duurzaamheid en kosten is de aanbesteding opgesplitst in 3 percelen:

- 2^e handskantoormeubilair
- nieuw kantoormeubilair
- nieuwe bureau- en vergaderstoelen.

Na een aanvraag van meubilair wordt door het Facilitair bedrijf eerst gezocht naar overtollig meubilair. Wanneer dit niet beschikbaar is wordt 2^e handskantoormeubilair aangeschaft. Hiervoor is een contract afgesloten met Ahrend, Madeko en Desko.

Alleen wanneer geen 2^e handsmeubilair op de markt beschikbaar wordt nieuw kantoor meubilair worden aangeschaft, Hiervoor is een contract afgesloten met Drentea.

Voor de aanschaf van bureau- en vergaderstoelen is een contract afgesloten met Ahrend.

Post

In april 2009 is de nieuwe postwet door de 2^e kamer aangenomen. Gevolg hiervan is vrije marktwerking. Begin 2010 waren de marktontwikkelingen door deze vrije marktwerking uitgekristalliseerd en is de aanbesteding "post" weer opgepakt.

Bij de aanbesteding is onderscheid gemaakt tussen tijdgebonden en niet tijdgebonden post. Post die zes dagen per week binnen 24 uur wordt bezorgd is tijdgebonden post. Een partij van tenminste 1500 poststukken, homogeen in formaat en gewicht, is niet tijdgebonden post.

Het contract voor tijdgebonden post is gegund aan TNT. Op advies van de raad is besloten een alleenrecht (artikel 17) te vestigen bij het perceel voor niet tijdgebonden post. Dit alleenrecht is verstrekt aan UW.

De tariefstelling van niet tijdgebonden post is gunstiger. Om die reden zal Documentaire Informatievoorziening van de Dienst Ondersteuning in overleg met de diensten kritisch onderzoeken wanneer wel of niet sprake is van tijdgebonden post.

Overige vervanging bestaande contracten

Verhuizingen

Voor het verzorgen van verhuizingen die niet door eigen personeel worden uitgevoerd is een overeenkomst afgesloten met de firma Hulshoff. Het kan hierbij gaan om externe of interne verhuizingen of een combinatie van beide. Er zijn vaste prijsafspraken voor verhuiskosten/m3.

Flexibele arbeid

Voor de inhuur van uitzendkrachten tot en met schaal 8 is een contract afgesloten met Start People. Er zijn afspraken vastgelegd over de termijn waarbinnen men CV's moet leveren. Beoordeling van de CV's vindt plaats aan de hand van vaste criteria. Inschaling gebeurt op basis van de gemeentelijke cao schalen. Indienen van urenverklaringen, facturatie verloopt digitaal.

De overgang van bestaande contracten van de vorige contractant Randstad naar Start People heeft een half jaar in beslag genomen. Dit traject is inmiddels afgerond.

Voor inhuur van flexibele arbeid op basis van payroll is een contract afgesloten met Driessen. In geval van payroll worden de arbeidskrachten door gemeente Utrecht geselecteerd. Driessen was tevens contractant van het vorige contract. Er zijn dus alleen contractafspraken aangepast. Denk hierbij aan facturatie, reiskostenregeling, tariefstelling etc.

Bedrijfs Hulp Verlening

Voor het verzorgen van opleidingen (BHV en EHBO incl. AED) en het leveren van advies ten behoeve van de bedrijfshulpverlening en bijbehorende dienstverlening is een contract afgesloten met Protekt Nederland BV. Inschrijvingen voor de opleidingen verlopen digitaal via intranet van Personeels en Salarisadministratie (Dienst Ondersteuning). De opleidingen (open en gesloten) kunnen op de eigen locatie en op de locatie van Protekt worden verzorgd.

Aanvullende informatie

Elektrische Energie (Groene stroom)

September 2009 is door de concerndirectie besloten het advies van Concerninkoop voor aanpassing van het prijsbeleid door te voeren. Als gevolg hiervan is gestart met vastklikken van de energieprijzen. Adviesbureau Energy Circle heeft aan de hand van ontwikkelingen op de energiemarkt de gunstige inkoopmomenten bepaald en zijn de prijzen vastgeklikt. Uitgaande van het zelfde jaarvolume van 2009 is door deze wijze van inkopen van energie een besparing van € 550.000,- gerealiseerd.

Voor 2010 is de energieprijzen per kwartaal vastgeklikt met als gevolg een wisselende kwartaalprijs. In april 2010 bleek dat het doorvoeren van een prijswijziging per kwartaal niet mogelijk was in het administratiesysteem van Eneco. Als gevolg hiervan heeft men factuurverzending stilgelegd. De verzending is hervat nadat het euvel was opgelost. Dit was echter pas half december. Eind november is de diensten om die reden geadviseerd om bij de jaarafsluitingen geld te reserveren.

Het decentrale beheer van het aansluitingenbestand is in 2010 voortgezet. Eind 2010 zijn nog 30 aansluitingen, zijnde 1,6%, niet in kaart gebracht

Kantoordrukwerk

Eind september 2010 is de Thieme Grafie Media Groep failliet verklaard. Als gevolg hiervan is het contract dat gemeente Utrecht van de dochteronderneming drukkerij Plantijn Casparie had afgesloten plots geëindigd. Het opstarten en afronden van een nieuwe aanbesteding neemt minimaal 4 maanden in beslag. Er is daarom naar een andere tijdelijke oplossing gezocht en is een tijdelijk contract afgesloten met drukkerij Van der Most. Zij verzorgen momenteel ook de leveranties van enveloppen. Inmiddels is een aanbestedingstraject opgestart waarbij worden het kantoordrukwerk en enveloppen samengevoegd. Gezien de omzet en productrange een logische samenvoeging. Verwachting is dat het nieuwe contract ingaat in het tweede kwartaal van 2011.

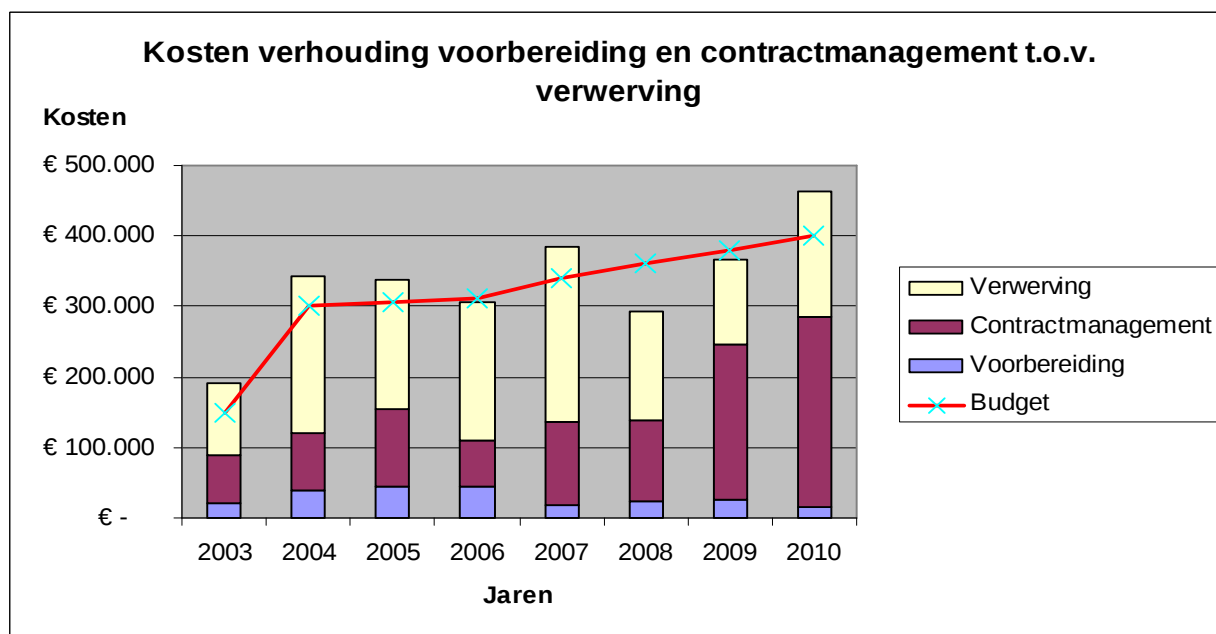
Verlengingen

In overleg met de inkoopcoördinatoren van de diensten is besloten om een aantal gemeentebrede contracten te verlengen. De prestaties van de leverancier waren doorslaggevend bij de beslissing om te verlengen. De onderstaande gemeentebrede contracten zijn verlengd:

– Beveiliging, G4S	– Brandstof P1, Gulf
– Brandstof P2, Q8	– Brandstof P4, Co van Beek
– Blusmiddelen, Smeba	– Catering, SAB
– Energie, Eneco	– Enveloppen, van der Most
– Kantoorartikelen, Staples	– Kantoordrukwerk, Plantijn Casparie
– Koffieautomaten, Douwe Egberts	– Leaseauto's, Terberg/Achilles
– Lichte bedrijfswagens, Cosmo	– Papier, Living Office
– Personenvoertuigen, Kooijman	– Promotioneel Drukwerk, de Groot drukkerij/OBT/Romer
– Schoonmaak P1, Asito	– Schoonmaak P2 en P3, Robbers
– Schoonmaak Schouwburg, Dolmans	– VSR inspecties, InTexSo

3.3 Kosten taak gemeentebrede mantelovereenkomsten

De uitvoering van de efficiency operatie⁴ door Concerninkoop levert financiële en kwalitatieve voordelen op. De waarde van de gemeentebrede contracten wordt bepaald door de afname van de diensten. Het is hierdoor niet mogelijk om een raming van de financiële voordelen te geven en deze af te zetten tegen de geoffreerde prijs. Paragraaf 3.2 geeft daar waar mogelijk enig zicht op de prestaties. De begroting 2010 voor de efficiency operatie is € 400.000,-. Het budget wordt gebruikt om gemeentebrede contracten te initiëren, aan te besteden contracteren en uitvoering contractmanagement.

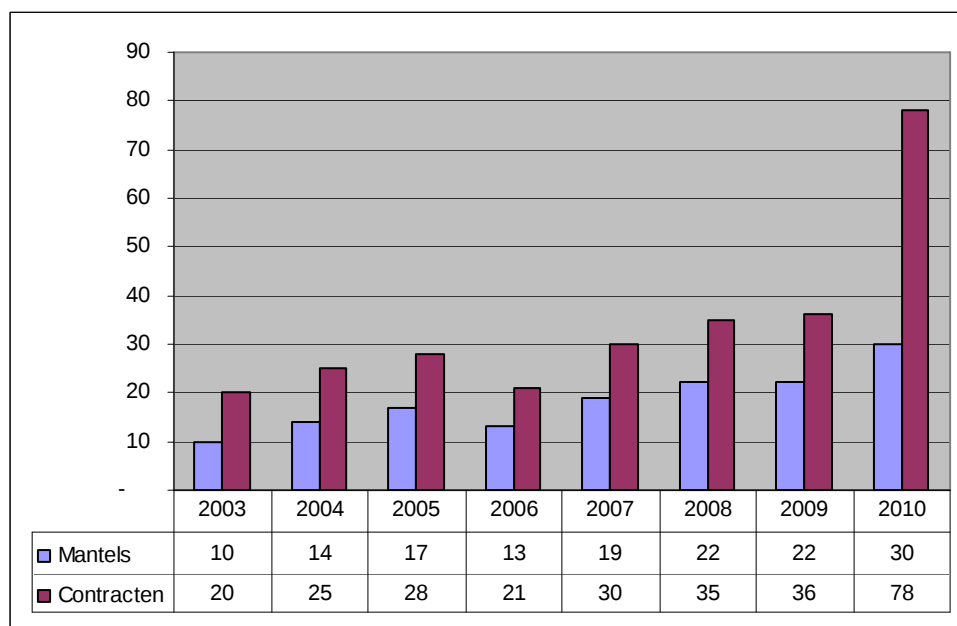
Figuur 5: Kosten en dekking efficiency operatie

In de bovenstaande figuur worden de kosten versus het beschikbare budget weergegeven. De kosten zijn onderverdeeld in voorbereiding van nieuwe gemeentebrede contracten, de aanbestedingen (verwerving) en contractmanagement.

⁴ De Efficiencyoperatie is de titel van een besluit gemeenteraad om meer gemeentebreed contracten te bundelen. Concerninkoop heeft deze opdracht gekregen.

In 2010 is sprake van overschrijding van het budget. Het beschikbare budget voor verwerving biedt ruimte voor aanbesteding van 6 gemeentebrede contracten per jaar. In 2010 zijn 50 nieuwe gemeentebrede contracten geïmplementeerd die voortkomen uit 9 verschillende aanbestedingen. Bij 5 van deze aanbestedingen zijn bestaande contracten vervangen omdat de contractperiode niet meer verlengd kon worden. Bij 4 aanbestedingen was sprake van een nieuw onderwerp waarvoor nog geen gemeentebreed contract was afgesloten.

Het budget voor contractbeheer is hoger dan in 2009. De groei van het aantal contracten en de noodzakelijke uitbreiding van de personele bezetting ligt hieraan ten grondslag. In de cijfers van 2003 tot en met 2005 zijn ook gemeentebrede contracten opgenomen die werden beheerd door bestuurs- en concern dienst en het automatiseringsbedrijf Utrecht, te weten 7 contracten uit 4 gemeentebrede contracten.

Figuur 6: Aantallen gemeentebrede contracten en bijbehorende contracten

In 2010 is het aantal contracten toegenomen tot 78. Deze komen voort uit 30 gemeentebrede mantels. Er is dus een stijgende lijn in het aantal gemeentebrede contracten.

3.4 Professionalisering contractmanagement

Contractmanagement is een specialisatie binnen het Servicecentrum Concerninkoop van de Dienst Ondersteuning. In het verleden werd contractmanagement alleen uitgevoerd voor de gemeentebrede contracten. Vanwege het succes en de aantoonbare noodzaak wordt deze dienst sinds 2009 ook voor de dienstspecifieke contracten aangeboden. Eind 2010 werden 23 dienstspecifieke contracten door Concerninkoop beheerd.

In het afgelopen jaar zijn verschillende tools ontwikkeld om de taken te standaardiseren en efficiënt in te richten. Verder zijn er op basis van contractvoorwaarden boetes opgelegd aan leveranciers vanwege niet nakomen van de verplichtingen en is de interne organisatie aangesproken op nakomen van de voorwaarden gesteld aan de gemeente Utrecht.

Afgelopen jaar is binnen het team Contractmanagement van Concerninkoop aandacht besteed aan eenduidigheid in presentatie en verwerking van managementinformatie. Begin 2011 zal een totaaloverzicht van de managementinformatie van alle gemeentebrede contracten worden gepresenteerd aan het inkoopnetwerk. Intentie is dit ieder kwartaal te verspreiden onder de leden van het inkoopnetwerk. Doelstelling van het (structureel) delen van deze managementinformatie is bewustwording van kosten binnen de diensten te verhogen. Door inzage in de kosten binnen een contract kan men beter inschatten welke actie moet worden genomen voor optimale benutting van de gemeentebrede contracten

Uit de doorlichting inkoop blijkt dat een aantal gemeentebrede contracten niet optimaal worden benut. Er vinden nog vele inkoopactiviteiten buiten de gemeentebrede contracten om plaats. Belangrijke en, voor contractmanagement herkenbare voorbeelden, zijn partycatering en vergaderlunches buiten het gemeentebrede contract met cateraar SAB, drukwerkopdrachten buiten bestaande contracten om en vormgevingsopdrachten. Eind 2010 is in opdracht van Communicatie een gemeentebrede aanbesteding opgestart voor inhuur van vormgevers.

De diversiteit van bureaus voor inhuur van extern personeel kan worden beperkt door afsluiten van gemeentebrede overeenkomsten. Eind 2010 zijn zes contracten voor inhuur ICT personeel afgesloten.

4 Analyse uitgaven gemeentelijke diensten

4.1 Materiële uitgaven diensten

In dit hoofdstuk is een analyse opgenomen van de materiële uitgaven van de gemeente Utrecht. Deze analyse betreft een weergave van de door de gemeentelijke diensten aangeleverde informatie.

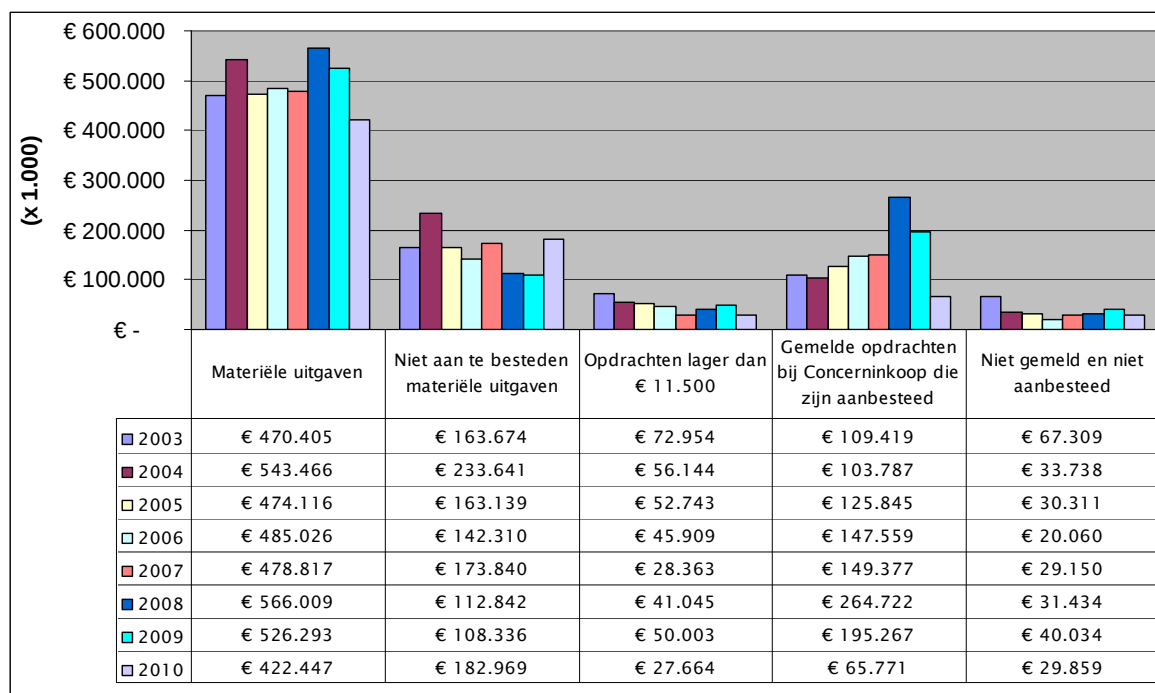
In de onderstaande tabel ziet u de cumulatieve cijfers voor de gemeente Utrecht verdeeld naar aan te besteden en niet aan te besteden bedragen. Dit wordt uitgewerkt in 10 kolommen.

Omschrijving	Materiële uitgaven 2010	Niet aan te besteden	Mantelovereenkomsten	Dienstcontracten	Opdrachten < € 10.000,00	Aan te besteden opdrachten	Gemeld en aanbesteed	Niet gemeld maar wel aanbesteed	Niet gemeld en niet aanbesteed
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
Totaal	422.447	182.969	67.198	45.841	27.664	98.775	65.771	27.775	29.859

Tabel 3: totale materiele uitgaven gemeente Utrecht (* 1.000)

Legenda:

- Kolom 2: totaal van de materiële uitgaven
- Kolom 3: uitgaven die niet onder het gemeentebrede aanbestedingsbeleid vallen (bijvoorbeeld in geval van huren, pachten, grondaankopen, interne verrekeningen tussen diensten).
- Kolom 4: uitgaven die worden afgenomen middels gemeentebrede mantelovereenkomsten.
- Kolom 5: uitgaven in door de diensten afgesloten contracten.
- Kolom 6: totaal van alle opdrachten kleiner dan € 10.000,00.
- Kolom 7: resultaat van de tweede kolom minus het totaal van de kolommen drie tot en met zes.
- Kolom 8: materiële uitgaven die door de diensten zijn gemeld.
- Kolom 9: totaalbedrag van projecten en opdrachten die niet zijn gemeld bij Concerninkoop maar die volgens opgave van de dienst wel conform het gemeentebrede aanbestedingsbeleid zijn aanbesteed.
- Kolom 10: het restantbedrag aan materiële uitgaven, dat niet is aangemeld bij Concerninkoop en ook niet conform het gemeentebrede aanbestedingsbeleid is aanbesteed.

Figuur 6: uitgaven en gemelde bedragen 2003-2010 (* 1.000)

In figuur 6 op de vorige pagina worden de uitgaven en gemelde bedragen over 8 jaar in beeld gebracht. (In kolom 3 staat in de titel de grens van €11.500,-, dat is sinds 2008 €10.000,-). De materiële uitgaven zijn met ca. € 100 mln gedaald ten opzichte van 2009. De niet aan te besteden bedragen zijn in 2010 toegenomen tot een niveau vergelijkbaar met 2007. De opdrachten met een waarde van minder dan € 10.000 zijn gedaald naar het niveau van 2007. De daling in Materiele uitgaven zien we ook terug in het gemelde volume, dit daalt met € 130 mln ten opzichte van 2009. Het niet gemelde en niet aanbestede bedrag is gedaald.

Uit de analyse van de uitgaven blijkt dat er zo'n 200 opdrachten onder de €50.000,- worden opgedragen. Door bundeling kunnen de procedurekosten beperkt worden en voordeel uit concurrentiestelling halen, zonder daarbij het MKB te benadelen. Verder constateren we dat onderhoudscontracten bij installaties (maar ook andere investeringsgoederen) die alleen door de leverancier kunnen worden uitgevoerd in de aanbesteding van de installatie kunnen worden meegenomen voor de levensduur van de installatie. Opdrachten aan andere gemeente moeten goed worden beschouwd op aanbestedingsplicht. In het Utrechtse aanbestedingsbeleid van 1999 is het zonder aanbesteden langjarig zaken doen met dezelfde ondernemer opgenomen als een onwenselijke situatie, denk aan kansen voor nieuwe of andere ondernemers om zaken te doen met de gemeente en de schijn van belangenverstrengeling tussen gemeente en een ondernemer. Deze langjarige relaties dienen te worden aanbesteed met in acht name van een redelijke termijn van opzeggen.

4.2 Materiële uitgaven per dienst

In deze paragraaf wordt een beschrijving van de materiële uitgaven per dienst met een toelichting.

Dienst Raadsorganen

Omschrijving	Materiële uitgaven 2010	Niet aan te besteden	Mantel-overeenkomsten	Dienstcontracten	Opdrachten < € 10.000,00	Aan te besteden opdrachten	Gemeld en aanbesteed	Niet gemeld maar wel aanbesteed	Niet gemeld en niet aanbesteed
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
Totaal	1146	269	503	0	177	197	0	197	0

Toelichting 2010:

Niet aan te besteden bedragen (kolom 3) bestaat uit bijdragen aan de fracties en de Nationale Ombudsman. Uit mantelcontracten (kolom 4) is afgenomen afdrukkapparatuur € 56.000,-, netwerk en telefonie € 46.000,-, catering € 152.000,-, uitzendkrachten € 12.000,-, drukwerk €12.000,- en Deloitte & Touche € 225.000,-. De bedragen "Niet gemeld maar wel aanbesteed" zijn allen opdrachten die een waarde hebben tussen de € 10.000,- en € 91.000,-.

Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling

Omschrijving	Materiële uitgaven 2010	Niet aan te besteden	Mantel-overeenkomsten	Dienstcontracten	Opdrachten < € 10.000,00	Aan te besteden opdrachten	Gemeld en aanbesteed	Niet gemeld maar wel aanbesteed	Niet gemeld en niet aanbesteed
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
Totaal	86.536	8.552	33.966	5.425	10.248	28.346	15.953	7.123	5.269

Toelichting 2010:

Niet aan te besteden (kolom 3) € 8.500.000,- waarvan belastingen/water/netbeheer/div. monopolisten € 3.700.000,-, huur € 1.700.000,-, aanbesteed door derden € 1.000.000,- en subsidies € 1.000.000,-.

Afname uit mantelcontracten (kolom 4) is in totaal € 34.000.000,- verdeeld over 51 contracten, waarvan 7 contracten een waarde boven de € 1.000.000,- vertegenwoordigen met een totale waarde van € 20.000.000,-.

Afname uit gemelde dienstcontracten is in totaal € 5.400.000,- verdeeld over 20 contracten waarvan 2 met een totale waarde van € 4.000.000,-.

Gemeld bij Concerninkoop (kolom 8) betreft € 16.000.000,- verdeeld over 142 opdrachten. En Niet gemeld wel aanbesteed (kolom 9) € 7.100.000,-. Dit betreft voornamelijk opdrachten onder € 50.000,- na offertetraject verdeeld over 200 opdrachten.

Dienst Burgerzaken en Gemeentebelastingen

Omschrijving	Materiële uitgaven 2010	Niet aan te besteden	Mantel-overeenkomsten	Dienstcontracten	Opdrachten < € 10.000,00	Aan te besteden opdrachten	Gemeld en aanbesteed	Niet gemeld maar wel aanbesteed	Niet gemeld en niet aanbesteed
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
Totaal	5.079	1.504	1.221	659	118	1.577	1.582		-5

Toelichting 2010:

Niet aan te besteden (kolom 3) zijn € 455.000,- portiekosten, € 289.000,- uitbetaalde stembureau vergoedingen voor de Gemeenteraadsverkiezingen (maart 2010) en de (vervroegde) verkiezingen voor de Tweede Kamer (juni 2010), € 106.000,- doorbelaste abonnementen vanuit het concern voor het gebruik van diverse digitale kaarten (Cyclorama, Kadastrale kaart, WOZ-kaart, Grootschalige Basiskaart Utrecht en Vastgoed Informatiesysteem), nodig voor de uitvoering van de processen WOZ en Gemeentebelastingen en € 74.000,- huur en € 64.000,- aandeel van de kosten van het Klant Contact Centrum.

Afname uit mantelcontracten (kolom 4) betreft uitgaven aan inhuur personeel voor piekwerkzaamheden en inhuur vervanging baliepersoneel Burgerzaken €470.000,-. Voor € 172.000,- inhuur personeel bij verkiezingen voor gemeenteraad en de Tweede Kamer en voor stembiljettentellers bij de Tweede Kamerverkiezingen. Voor € 135.000,- inhuur voor uitvoering van de wet WOZ voor de gemeente De Bilt (deze kosten worden gedekt uit de ontvangen vergoeding van de gemeente De Bilt).

Dienstcontracten betreft € 186.000,- aan licentiekosten en onderhoud WOZ-applicatie voor gemeente Utrecht (In 2011 wordt dit dienstcontract herzien), € 75.000,- aan specialistische inhuur afhandeling bezwaarschriften De Bilt (deze kosten worden gedekt uit de ontvangen vergoeding van de gemeente De Bilt) en € 41.000,- aan licentiekosten en onderhoud WOZ-applicatie voor gemeente De Bilt.

De post niet aangemeld en niet aanbesteed t.w.v. - € 5 betreft de afwikkeling van de doorlopende deelopdracht van 2007 voor de inzet projectmanagement aanschaf nieuw belastingsysteem.

Dienst Gemeentelijke Musea

Omschrijving	Materiële uitgaven 2010	Niet aan te besteden	Mantel-overeenkomsten	Dienstcontracten	Opdrachten < € 10.000,00	Aan te besteden opdrachten	Gemeld en aanbesteed	Niet gemeld maar wel aanbesteed	Niet gemeld en niet aanbesteed
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
Totaal	5.882	254	968	2.254	2.408	0	0	0	0

Toelichting:

Kolom 3 (Niet aan te besteden) betreft uitgaven aan UW holding, Nutsbedrijven, reiskosten, afscheidskosten, wervingskosten, abonnementen contributies verenigingen, vrijwilligersvergoeding, declaraties, fietsproject, huurkosten. Verder betreft het specialisten, dat zijn vooral bedrijven die installaties hebben geleverd en het onderhoud daarvan uitvoeren. Dit onderhoud kan dan niet door een ander bedrijf worden gedaan. Langlopende overeenkomsten – in enkele gevallen worden diensten geleverd waarvoor langlopende overeenkomsten bestaan. Kosten van geldverkeer, vooral kosten van pinbetalingen, kasverschillen, aankopen van museumkaarten en kunstaankopen

Kolom 4 bevat uitgaven aan uitzendbureaus, schoonmaakbedrijf, telefonie, kantoorartikelen, kopieerapparatuur en kantoormeubelen.

Stadsontwikkeling

Omschrijving	Materiële uitgaven 2010	Niet aan te besteden	Mantelovereenkomsten	Dienstcontracten	Opdrachten < € 10.000,00	Aan te besteden opdrachten	Gemeld en aanbesteed	Niet gemeld maar wel aanbesteed	Niet gemeld en niet aanbesteed
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
Totaal	104.995	49.572	12.029	1.035	6.094	36.265	27.662	0	8.603

Toelichting:

Niet aan te besteden bedragen (kolom 3) betreffen monopolist € 6.531.000,-, Contributies en vakbladen € 84.000,-, aankoopvergoedingen €51.000,-, opdrachten andere diensten € 4.417.000,-, Aanhuur- en servicekosten € 1.221.000,-, belastingen € 29.000,-, bijdragen in kosten € 2.223.000,-, bijdrage aan BRU € 431.000,-, schadevergoedingen € 123.000,-, interne overboekingen/correcties € 34.462.000,-.

Wat betreft de mantelovereenkomsten is een lijst met leveranciers en bedragen opgeleverd. Dienstcontracten gaat in haar geheel over notaris en taxatiekosten € 1.035.000,-.

Door het grote aantal boekingen (totaal ruim 33.000 boekingen die onder de aanbestedingsrapportage vallen) is een specificatie van alle ten onrechte niet aanbesteede en niet gemelde opdrachten (kolom 10), met bijbehorende verklaringen, op korte termijn niet te leveren. Deze worden verdeeld over niet aanbesteed ca. € 6.888.000,- en niet gemeld voor opdrachten met een waarde van €10.000–€50.000 voor een totale waarde van € 1.713.000,-.

Stadswerken

Omschrijving	Materiële uitgaven 2010	Niet aan te besteden	Mantelovereenkomsten	Dienstcontracten	Opdrachten < € 10.000,00	Aan te besteden opdrachten	Gemeld en aanbesteed	Niet gemeld maar wel aanbesteed	Niet gemeld en niet aanbesteed
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
Totaal	112.236	2.775	25.066	5.167	9.454	69.774	65.580	251	3.943

Toelichting 2010:

Uit een overzicht van leveranciers met bedragen zijn de volgende feiten herleid. Niet aan te besteden bedragen betreft 17 leveranciers met een waarde variërend van ca. € 62.000,- tot ca. € 419.000,-. De afname uit mantelcontracten (kolom 4) varieert van ca. € 25.000,- tot €4.200.000,- per leverancier. Wat betreft dienstcontracten is een spreiding over 28 leveranciers met een waarde variërend tussen de € 49.700,- en ca. € 604.000,-.Gemeld en aanbesteed betreffen 145 leveranciers met een waarde va-

riërend van ca. € 45.000,- tot ca. € 4.200.000,-. Niet gemeld en aanbesteed (kolom 9) betreffen 3 leveranciers met een waarde van ca. € 76.000,- tot ca. € 96.000,-.

Dienst Stadsschouwburg

Omschrijving	Materiële uitgaven 2010	Niet aan te besteden	Mantel-overeenkomsten	Dienstcontracten	Opdrachten < € 10.000,00	Aan te besteden opdrachten	Gemeld en aanbesteed	Niet gemeld maar wel aanbesteed	Niet gemeld en niet aanbesteed
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
Totaal	6.380	4.399	566	0	938	477	145	0	332

Toelichting 2010

Niet aan te besteden (kolom 3) betreft personeel van derden (€ 107.000,-) betreft zéér specialistische werkzaamheden voor toneeltechniek, automatisering en horeca, geleverd door een groot aantal individuen en kleine gespecialiseerde bedrijven op ad hoc basis. Deze werkzaamheden kunnen niet (of bij horeca: niet altijd) geleverd worden door de leveranciers waarmee de mantelcontracten zijn afgesloten. Verder betreft het aardgas (€ 114.000,-), belastingen en OZB (€ 24.000,-), Voorstellingskosten (€ 4.154.000,-) zijn niet aan te besteden i.v.m. uniek karakter.

Afname uit mantelcontracten (kolom 4) betreft personeel derden (€ 61.000,-), elektriciteit (€ 140.000,-), koffie (€ 21.000,-), schoonmaak (€ 159.000,-), telefoonkosten (€ 17.000,-), kantoorbenodigdheden (€ 4.000,-), printers (€ 22.000,-), drukwerk (€ 89.000,-) en portiekosten (€ 53.000,-). Gemeld en aanbesteed (kolom 8) zijn duurzame zaken (€ 145.000,-) dat betreft vloerbedekking € 42.000,-, restauratie deuren € 24.000,-, koelcel horeca € 41.000,-, stoffering banken € 19.000,- en de virtualisatie van de servers € 19.000,-.

Niet gemeld en niet aanbesteed (kolom 10) betreft gedifferentieerde inkoop bij verschillende leveranciers. De drankvoorziening (€141.000,-) wordt in 2011 in samenwerking met concerninkoop aanbesteed. Voor de keuken zijn zeer verschillende producten ingekocht bij meerdere leveranciers.

Dienst Wijken

Omschrijving	Materiële uitgaven 2010	Niet aan te besteden	Mantel-overeenkomsten	Dienstcontracten	Opdrachten < € 10.000,00	Aan te besteden opdrachten	Gemeld en aanbesteed	Niet gemeld maar wel aanbesteed	Niet gemeld en niet aanbesteed
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
Totaal	9.153	7.136	1.198	167	513	139	123	16	0

Toelichting 2010:

De totale materiële uitgaven voor het leefbaarheidbudget en wijkveiligheidbudget zijn verantwoord als niet aan te besteden (kolom 3) c.q. in de kolom met opdrachten lager dan € 10.000 (kolom 6). Voor het leefbaarheidbudget is dat vanwege de individuele aard van een aanvraag door de inwoners. Voor wat betreft wijkveiligheid zijn er wel overeenkomsten in de uitgaven, maar is er in het algemeen wel een specifieke wijkaanpak van de problematiek.

De Dienst Wijken huurt via de mantelpartijen (kolom 4) Randstad, Start, UW en Driessen in op tijdelijke versterking van wijkservicecentrum Zuidwest; extra impuls aan ontwikkeling programma Publieksdienstverlening; flexibele capaciteit Klantcontactcentrum. De overige inkopen bij de mantelpartijen betreft energie, schoonmaak, inrichting, druk- en bindwerk en kantoorbenodigdheden.

Kolom 8 (gemeld en aanbesteed) betreft de inhuur die samenhangt met het crisismanagement in wijk-servicecentrum Zuidwest.

Gemeentelijke Geneeskundige en Gezondheidsdienst

Omschrijving	Materiële uitgaven 2010	Niet aan te besteden	Mantel-overeenkomsten	Dienstcontracten	Opdrachten < € 10.000,00	Aan te besteden opdrachten	Gemeld en aanbesteed	Niet gemeld maar wel aanbesteed	Niet gemeld en niet aanbesteed
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
Totaal	8.529	1.665	882	2.319	450	3.212	2.331	880	0

Toelichting 2010:

De niet gemelde maar wel aanbestede bedragen betreffen vooral contracten die voor 2010 zijn afgesloten met bijbehorende aanbestedingsvorm, zoals 257.000 euro aan vaccins die Europees aanbesteed zijn.

Dienst Gemeentebibliotheek Utrecht

Omschrijving	Materiële uitgaven 2010	Niet aan te besteden	Mantel-overeenkomsten	Dienstcontracten	Opdrachten < € 10.000,00	Aan te besteden opdrachten	Gemeld en aanbesteed	Niet gemeld maar wel aanbesteed	Niet gemeld en niet aanbesteed
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
Totaal	4.926	2.979	1.014	0	933	0	0	0	

Toelichting 2010:

Niet aan te besteden bedragen (kolom 3) betreffen bibliotheek specifieke zaken zoals aankoop media, service contracten, licenties en automatisering. De werkzaamheden zijn verricht door de Provinciale service organisatie

Kolom 4 (mantelcontracten) betreft voornamelijk uitgaven aan uitzendkrachten, schoonmaken en energie.

Projectbureau Leidsche Rijn

Omschrijving	Materiële uitgaven 2010	Niet aan te besteden	Mantel-overeenkomsten	Dienstcontracten	Opdrachten < € 10.000,00	Aan te besteden opdrachten	Gemeld en aanbesteed	Niet gemeld maar wel aanbesteed	Niet gemeld en niet aanbesteed
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
Totaal	90.588	61.004	166	28.876	543	0	0	0	0

Toelichting 2010:

De niet aan te besteden bedragen (kolom 3) zijn tov 2009 verzesvoudigd. De reden daarvan is dat er in 2010 voor € 52.240.112,- aan verwervingen heeft plaatsgevonden. Dit was in 2009 € 2.010.353,-. Verwervingen valt onder het kopje "niet aan te besteden bedragen". Voor ca. € 2.259.000,- bestond geen keuzevrijheid danwel het betrof specifieke werkzaamheden. Ca. € 1.330.000,- is besteed in het contract vormgeverspool Leidse Rijn. € 1.740.000,- betreft doorlopende inhuurovereenkomsten. Kolom 4 betreft uitgaven aan energie, koffie en drukwerk.

Muziekcentrum Vredenburg

Omschrijving	Materiële uitgaven 2010	Niet aan te besteden	Mantel-overeenkomsten	Dienstcontracten	Opdrachten < € 10.000,00	Aan te besteden opdrachten	Gemeld en aanbesteed	Niet gemeld maar wel aanbesteed	Niet gemeld en niet aanbesteed
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
Totaal	7.757	4.636	677	0	949	1.495	0	716	779

Toelichting 2010:

De dienst is grootschalig gereorganiseerd per 1-1-2010. Met name inzicht verschaffen in en het op orde brengen van de financiën heeft t/m 2010 bijzondere aandacht gekregen als onderdeel van de verbetering van de bedrijfsvoering.

Aanbestedingsrichtlijn wordt met uitzondering van consequent melden nageleefd voor nieuwe dossiers en blijvend onder de aandacht gebracht van de budgethouders. Gezien het beperkte materiele risico en met het oog op de verzelfstandiging in 2013 vinden er geen grootschalige verbetertrajecten plaats in verdere aanpassing inkooptraject. In 2011 zal er mede op basis van een globale crediteuren/ inkoopscan bezien worden of verdere inkoopoptimalisatie mogelijk is (prijs-kwaliteit, omzet-kwantumkorting afspraken)

In de praktijk zal Vredenburg in verband met specifieke dienstverlening (musici, techniek e.d.) in veel gevallen afwijken van de aanbestedingsprocedure en enkelvoudig aanbesteden/ direct opdrachtvertrekken. Inkoopoptimalisatie is vanzelfsprekend ook voor deze partijen van toepassing.

Ca. € 4.640.000,- betreft niet aan te besteden uitgaven bestaande uit o.a. huisvesting, verrekeningen tussen gemeentelijke diensten en specifieke Vredenburg kosten. Ca. € 680.000,- heeft betrekking op mantelcontracten en ca. €950.000,- betreft opdrachten kleiner dan € 11.500,-.

Hierna resteert er een bedrag van ca. €1.490.000,- aan te besteden opdrachten. Voor € 716.000,- is er aanbesteed middels meerdere offertes, gevoerde aanbestedingsprocedures zijn in 2010 niet gemeld aan Concerninkoop. Het betreft o.a. inhuur personeel, inkoop horeca, tent Leidsche Rijn, verbouwing kantoorlocatie, aanschaf en huur licht geluid etc.

€ 779.000,- is niet gemeld en niet aanbesteed, hierbij wordt in beginsel een gedegen prijscheck uitgevoerd. Verklaring voor niet aanbesteden is Specifieke kennis- dienstverlening, Kwaliteitseisen, Noodzakelijkheid snel handelen, Reeds meerjarig leverancier/ dienstverlener Vredenburg (goede prijs - kwaliteit/ langjarige relatie).

In 2011 wordt bezien of voor deze groep verdere inkoopoptimalisatie mogelijk is.

Bestuurs- en Concerndienst

Omschrijving	Materiële uitgaven 2010	Niet aan te besteden	Mantel-overeenkomsten	Dienstcontracten	Opdrachten < € 10.000,00	Aan te besteden opdrachten	Gemeld en aanbesteed	Niet gemeld maar wel aanbesteed	Niet gemeld en niet aanbesteed
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
Totaal	32.708	2.2052	2.508	1.465	1.961	4.722	1.325	3.397	0

Toelichting 2010:

Niet aan te besteden bedragen (kolom 3) betreffen contributies, subsidies en overige bijdragen.

De niet gemelde maar wel aanbesteedde bedragen (kolom 9) worden verdeeld naar een totaal €1.904.000,- aan opdrachten die alle een waarde van meer dan € 91.000,- hadden en een totaal van € 2.818.000,- met waardes tussen de € 11.500,- en € 91.000,-.

Projectorganisatie Stationsgebied

Omschrijving	Materiële uitgaven 2010	Niet aan te besteden	Mantel-overeenkomsten	Dienstcontracten	Opdrachten < € 10.000,00	Aan te besteden opdrachten	Gemeld en aanbesteed	Niet gemeld maar wel aanbesteed	Niet gemeld en niet aanbesteed
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
Totaal	16.265	4.802	60	0	886	10.516	10.418	0	98

Toelichting 2010:

Niet aan te besteden bedragen (kolom 3) betreft (verplichte) samenwerking met Corio (inzake vastgoedtransacties) en Prorail voor een bedrag van ca. € 2.663.000,- en interdienstelijke verrekeningen ca. € 2.139.000,-. De mantel uitgaven (kolom 4) betreffen o.a. printkosten, verhuiskosten en inhuur via Startpeople. Kolom 8 (gemeld en aanbesteed) betreft eerder gemelde bedragen (ca. € 650.000,-), bedragen met betrekking tot voortzetten inhuur (ca. € 2.939.000,-), nieuwe aanbesteedde bedragen (ca. 5.104.000,-) en verrekeningen met vakdiensten (ca. € 1.725.000).

De niet gemelde en niet aanbesteedde bedragen variëren van ca. € 10.000,- tot €47.000,- en zijn niet aanbesteed omdat de leveranciers in het verleden kennis hebben opgedaan over de werkwijze van POS.

Dienst Ondersteuning

Omschrijving	Materiële uitgaven 2010	Niet aan te besteden	Mantel-overeenkomsten	Dienstcontracten	Opdrachten < € 10.000,00	Aan te besteden opdrachten	Gemeld en aanbesteed	Niet gemeld maar wel aanbesteed	Niet gemeld en niet aanbesteed
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
Totaal	42.390	14.141	11.415	3.363	1.438	11.759	6.164	5.594	0

Toelichting 2010:

De Niet aan te besteden bedragen (kolom 3) betreffen huur ca. € 11.500.000,-, verzekeringspremies ca. € 1.200.000,-, en overige ca. € 1.441.000,-.

Afname uit mantelcontracten (kolom 4) betreft personeel derden voor € 2.900.000,-, Energie € 706.000,- en overig voor ca. € 7.800.000,-. Dienstcontracten betreft personeel derden € 223.000,-, duurzame goederen € 2.923.000,- en overige € 490.279,-.

Niet gemeld wel aanbesteed (kolom 8) betreft inhuur technisch personeel voor ca. € 5.600.000,- dat in 2011 wordt omgezet naar de Europees aanbesteedde contracten inhuur ICT personeel.

5 Ontwikkelingen

5.1 Doorlichting inkoop

In 2010 is in het kader van de doorlichtingen ook het dossier inkoop onderzocht. De conclusies worden door Concerninkoop onderschreven. Concerninkoop ziet voor zichzelf een belangrijke rol weggelegd in het verder professionaliseren van de inkoop van de gemeente Utrecht en wil graag haar taakgebied verbreden van het ondersteunen van aanbesteden en contractmanagement naar het nemen van verantwoordelijkheid voor het inkoopproces. Door samen met de diensten de inkoop te professionaliseren op basis van gelijkwaardigheid met een eigen verantwoordelijkheid op de inkooptechniek, waar de diensten de verantwoordelijkheid hebben op het formuleren van de eisen aan het product, kan de expertise op inkoop en inhoud leiden tot meer doelmatige uitgaven en inzicht in het uitgavenpatroon van de gemeente.

5.2 Juridische procedures

In 2010 is de gemeente driemaal opgekomen als gedaagde in kort geding inzake een aanbestedingsrechtelijk geschil. Eén van deze kwesties heeft uiteindelijk geleid tot een hoger beroep. De cases worden hieronder kort toegelicht. Alle kwesties hebben inmiddels tot een voor de gemeente gunstig resultaat geleid.

De eerste kwestie betrof de aanbesteding 'Elektrotechnische installaties'. Eén van de partijen die zich in de selectiefase heeft gemeld is door de gemeente ongeldig verklaard, omdat deze partij niet beschikte over een zogeheten VCA-certificering of iets dat daaraan gelijkwaardig kan worden geacht. De afgewezen partij vordert toelating tot de aanbestedingsprocedure. De voorzieningenrechter oordeelt dat de afgewezen partij geen belang heeft bij haar vordering, omdat de gemeente reeds aan de afgewezen partij kenbaar had gemaakt dat, indien zij wel was toegelaten, zij niet tot de groep van vijf geselecteerde bedrijven zou behoren op basis van een pro forma beoordeling. De pro forma beoordeling gaat uit van de situatie dat de partij wel geldig zou zijn geweest en plaatst de partij dan in de ranking van partijen die hebben meegedongen in de procedure. De gemeente kon met deze uitspraak de aanbesteding vervolgen.

Het tweede geschil had betrekking op de aanbesteding van de Parkpergola Leidsche Rijnpark. De eisende partijen, nummer twee bij de aanbesteding, meende dat de winnende partij een concernverband heeft met een andere inschrijver. Op grond van de aanbestedingsstukken is dit niet toegestaan en moet dit tot uitsluiting van aan elkaar verbonden inschrijvers leiden. De voorzieningenrechter oordeelde dat er van een concernverband sprake was. Dit werd afgeleid uit de definitie van het woord 'concern' in de Van Dale, de wijze waarop de partijen zich presenteerden op de website en in het handelsregister. De door de uitspraak van de voorzieningenrechter afgewezen partij heeft hoger beroep in deze kwestie ingesteld. Het Hof oordeelde, in tegenstelling tot de voorzieningenrechter dat de gemeente correct had gehandeld door de aan elkaar verbonden inschrijver niet uit te sluiten. Hoewel er wel een verband tussen de partijen bestond, was geen sprake van een concernverband zoals bedoeld in de wet. De gemeente heeft dus juist gehandeld en kon de opdracht gunnen aan de partij die in eerste instantie ook als winnaar uit de bus was gekomen.

De aanbesteding van de Verhuizingen was het onderwerp van het laatste kort geding. De eisende partij (nummer twee bij de aanbesteding) stelde dat de winnende partij een ongeldige inschrijving had gedaan, aangezien zij geen ondertekend exemplaar van het Protocol Social Return bij haar inschrijving had gevoegd. De gemeente betoogde dat het in dit geval een eenvoudig te herstellen gebrek betrof,

welk daarenboven ook geen invloed had op de beoordeling en rangorde van partijen. De voorzieningenrechter heeft de gemeente in dit betoog gevolgd en concludeerde dat de winnende partij terecht door de gemeente niet was uitgesloten.

5.3 Regionale samenwerking

De regionale samenwerking heeft een aantal gezamenlijke aanbestedingen opgeleverd. De resultaten van de samenwerking zijn bevredigend en geven vertrouwen in een nadere samenwerking. Het tempo waarmee de samenwerking wordt onderzocht en het definiëren van het eindresultaat zijn nu de onderwerpen die aan de orde zijn. Totdat de concerndirectie en het College besluiten om nadere samenwerking vorm te geven (denk aan een gemeenschappelijke regeling of iets dergelijks) wordt er intensief kennis uitgewisseld en in beperkte mate ook gewerkt in opdracht van de regiogemeenten.

5.4 UW

In 2010 is door het College besloten om meer in te zetten op opdrachtverstrekking aan het Utrechts Werkbedrijf (UW). Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling en Concerninkoop hebben onderzocht onder welke voorwaarden dat uitvoerbaar is. In 2010 heeft dat geleid tot resultaat. UW heeft contracten verworven voor een deel van de post en onderhoud van interieurbeplanting. In 2011 wordt met UW verder gekeken naar opdrachten in het groenonderhoud buitenruimte en de schoonmaak van een aantal panden van de gemeente. Concerninkoop heeft regulier overleg met UW over de samenwerking.

5.5 Vorm rapportage

In 2011 wordt door concerninkoop in overleg met Wethouder De Rijk gekeken naar een andere manier om te rapporteren over het inkoop- en aanbestedingsbeleid. Doel is om een beter beeld te geven van de doelstellingen en resultaten.